

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-11161-017
Otsuse kuupäev	2. nov 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Margus Kingisepp, liikmed Rain Meristo, Arno Sillat
Tarbija	
Kaupleja	Ergonomik OÜ, 11198465
Tarbija nõue	Kahju hüvitamise/lepingust taganemise nõue
Asja läbivaatamise aeg	22. okt 2020

Resolutsioon:

1. rahuldada tarbija nõue. Pooltel tagastada lepingu täitmise käigus üleantu vastavalt VÕS § 189 nõuetele. Kauplejal hüvitada tarbijale tekitatud kahju summas 99.77 eurot.

Asjaolud:

Tarbija on pöördunud 30.07.2020 Tarbijavaidluste Komisjoni (edaspidi komisjon) poole avaldusega.

Komisjon alustas asjas menetlust 30.07.2020.

Avalduse kohaselt ostis tarbija kauplejalt 15.05.2020 sõiduki Skoda Superb (2010.a) hinnaga 5800 eurot. Enne sõiduki ostmist teostati ostueelne kontroll Škoda Laagri esinduses Tallinnas. 08.06.2020 teavitas tarbija kauplejat, et ostetud autol on õlikuluga probleem. 11.06.2020 teavitas tarbija, et Škoda esinduses alustati õlikulu mõõtmisega (kirjavahetused lisatud).

15.07.2020 selgus üleliigne õli tarbimine (0.75L 1000km kohta) - mistõttu vajab auto suurt mootori remonti.

Tarbija pöördus 15.07.2020 kaupleja poole, et viimane hüvitaks remondikulu (€2174.24) + õlikulu mõõtmiseks tehtud kulud (õlikulu mõõtmise alustamine 45.35€, õlikulu mõõtmise lõpetamine €54.42).

Kuna kaupleja tarbija nõudele ei vastanud, siis 21.07.2020 saatis tarbija kauplejale e-kirja, soovides tehingust taganeda. Tarbija nõudis müügihinna tagastamist + õlikulu mõõtmiseks tehtud kulutuste hüvitamist (kokku 5899,77 eurot). Müüja ei vastanud.

Tarbija sõnul õli tarbimise hulka ei ole võimalik tuvastada auto ülevaatusel - seega ei olnud seda puudust võimalik ostueelses kontrollis avastada. Škoda esindus kinnitas, et antud viga ei saanud tekkida "üleöö" - koheselt peale autoomaniku vahetust (esinduse arvamus lisatud).

Eelmine omanik pidi olema puudusest teadlik.

30.07.2020 edastas komisjoni sekretariaadi (edaspidi Sekretariaat) ülesandeid täitev Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tarbija avalduse materjalid kauplejale seisukoha võtmiseks. Kaupleja vastas tarbija avaldusele 06.08.2020 saadetud kirjaga, milles pakub lahenduseks 50 % ulatuses remondikulude katmist.

Tarbija märkis 19.08.2020 komisjonile saadetud kirjas, et ei nõustu kaupleja kompromisspakkumisega. Tarbija märgib, et kaupleja on oma vastuses korduvalt kinnitanud, et oli antud veast teadlik (oli pöördunud esindusse varasemalt, kuna õlituli on läinud põlema; oli teadlik, et auto vajab mootori remonti), kuid nendest asjaoludest tarbijat kui ostjat ostueelselt ei teavitatud. Kaupleja väidet, et kuna netifoorumites on taolisest veast räägitud,

siis ei saa tegu olla varjatud veaga, ei saa kuidagi tõeseks pidada. Internetis asuv informatsioon ei vabasta kauplejat vastutusest teavitada tarbijat konkreetsel sõiduautol esinevatest vigadest.

Kauplejat ei vabasta vastutusest õlikanistri olemasolu tunnistamine pagasiruumis ostujärgselt. See ei ole kuidagi piisav teavitus tarbijale, et auto vajab üle 2200€ suurust mootori remonti. Kaupleja väide, et auto tarbib 0,5l õli 1000km kohta, ei pea paika. AAT esinduses mõõdeti kuluks 0,75l/1000km, mis on selge märk, et tegu on süveneva veaga ja ilma remondita muutub auto varsti kasutuskõlbmatuks. Kaupleja väited on täis vasturääkivusi, proovides vastutust enda pealt ära lükata.

Vaidluse läbivaatamise ettevalmistamise käigus pooled lahenduseni ei jõudnud.

Tarbijaja nõue:

Variant 1: Kaupleja poolt mootoriremondi 100%-line kompenseerimine vastavalt Aasta Auto Tartu esinduse pakkumisele + varjatud vea (õlikulu mõõtmine) avastamisega seonduvate kontrollide kulu kompenseerimine (99.77 eurot).

Variant 2: Kui Kaupleja ei ole nõus mootori remonti hüvitama, siis soovib tarbija antud tehingust taganeda. Lisaks müügihinna 100%-lisele tagastamisele (5800 eurot) ning õlikulu mõõtmisele tehtud kuludele (99.77 eurot) soovib tarbija, et kaupleja kannaks ka kõik muud tehingu tagasipööramisega seonduvad kulud (näiteks liisingufirmale leppetrahv ennetähtaegselt lõpetatud lepingu osas, auto tagastamisega seotud kulud, ARK toimingud vms.).

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja märgib oma vastuses, et ostu tehes sai tarbijale mainitud, et vahest peab õli peale valama. Selle tarbeks sai jäetud ka tarbijale pakiruumi hoidikusse poolik õlikanister, mida ka tarbijale näidati. Kaupleja eeldas, et see on vanade autode ja selle mootori puhul „normaalne“ ja kaupleja on seda osaliselt ka oma varasematel sõiduriistadel kogenud. Seega ei saa väita, et kaupleja oleks seda varjanud.

Tarbija kirjutas kauplejale 08.06.2020 ja kurtis, et on pidanud õli peale valama ja et autol on ilmselt õlileke. Sellele kirjale kaupleja vastas.

Kui kaupleja on varem hoolduses käinud ja kurtnud, et õlituli läheb põlema, siis soovitati õli peale valada ja see pidi olema selliste mootorite puhul „normaalne“. Kaupleja uuris nüüd ka ise õlikulu kohta ja sai teada, et õlikulu tehase lubatud norm peaks olema 0,5l 1000km kohta. Ehk vahe lubatuga ei ole märkimisväärselt suur.

Kaupleja uuris ka internetifoorumites tarbijate kommentaare ja leidis, et tegu on seda tüüpi mootorite (Volkswagen AG 1,8 TSI) tüüpveaga.

Kaupleja helistas ka Tallinna Skodasse ja sai kommentaariks, et kallim variant on teha mootori remont ning odavam ja lihtsam lahendus on õli peale valada. Kas õlikulu on peale ostu sooritamist suurenenud või jäänud samaks, ei oska kaupleja öelda, sest tema mingeid mõõtmisi pole teostanud. Samuti ei osanud kaupleja müügi hetkel öelda, kui palju mootor õli võtab või kui palju peaks olema normaalne. See tüüpvea on kauplejale üllatuseks. Samuti kaupleja ei ole teadlik, mis asju kontrollitakse ostueelses kontrollis ja mida mitte, sest kaupleja teadmised autodest on üldiselt üsna kesised. Eeltoodud asjaolusid arvestades on kaupleja nõus katma välja toodud remondikuludest 50%, arvestades et ehk selle autoga sõidetakse veel ca 100 000 km. Tegu on siiski üle 10.a vanuse masinaga (ja üle 200000km läbisõit) ja sellise eaga masinale tundub selline remont liigse priiskamisena. Soodsam on lihtsalt õli peale valada – 100000km õlikulu oleks ca 1000€, mis võrdukski umbes 50% remondikuludest.

Kaupleja edastas 04.09.2020 tarbija vastulausele omapoolsed täiendavad selgitused. Kaupleja

kinnitab, et oli õlikulust teadlik, aga ei teadund, et see on viga. Sellest teavitas kaupleja küll vahetult peale ostu, kui autot isiklikest asjadest tühjendas ja pakiruumis oli poolik õlikanister. Õli peale valamise lahendus oli esinduse väide, mitte kaupleja väljamõeldu. Kaupleja jääb eelnevalt toodud ettepaneku juurde hüvitada 50% remondi maksumusest.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, hinnanud kõiki asjaolusid ja tõendeid kogumis, leidis, et tarbija taganemismõue kuulub rahuldamisele.

Esmalt tuvastas komisjon, millise lepingu tunnustele pooltevaheline suhe kvalifitseerub.

Komisjon tuvastas esitatud materjalide alusel, et vaidluse osapooled oli sõlminud 15.05.2020 müügilepingu tunnustele vastava lepingu võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 lg 1 järgi.

Leping vastab tarbijalemüügilepingu tunnustele VÕS § 208 lg 4 tähenduses.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 218 lg 2 järgi vastutab tarbijalemüügi puhul müüja asja lepingutingimustele mittevastavuse eest, mis ilmneb kahe aasta jooksul asja üleandmisest ostjale. Tarbijalemüügi puhul eeldatakse VÕS § 218 lg 2 järgi, et kuue kuu jooksul asja ostjale üleandmise päevast ilmnenu lepingutingimustele mittevastavus oli olemas asja üleandmise ajal, kui selline eeldus ei ole vastuolus asja või puuduse olemusega. Seega lasub asja üleandmisest kuue kuu möödumiseni ilmnenu puuduse korral asja lepingutingimustele vastavuse tõendamiskoormus müüjal. Ka kasutatud kauba suhtes kehtivad VÕS § 218 lg 2 nõuded, s.h. 2-aastane pretensiooni esitamise tähtaeg.

Kasutatud asjana võib käsitada asja, mis on müüki pandud uuesti pärast esmast müüki.

Kasutatud asja võib müüa juhul, kui asi on ohutu tarbija elule tervisele ja varale ning tarbijat on teavitatud asja puudusest (TKS § 11 lg 4, KaubTS § 7 lg 2).

Tarbija pöördus esmakordselt kaupleja poole 08.06.2020 ehk enne kuue kuu möödumist asja üleandmisest. Sellisel juhul lasub sõiduki lepingutingimustele vastavuse tõendamiskoormus kauplejal.

Tarbijakaitseseaduse (TKS) § 9 lg 1 kohaselt peab kaup vastama kehtestatud nõuetele, olema sihipärasel kasutamisel ohutu tarbija elule, tervisele ja varale ning selliste omadustega, mida tarbija tavaliselt oigustatult eeldab. Tarbijale müüdav kaup peab vastama lepingutingimustele võlaõigusseaduses sätestatu kohaselt.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 76 lg 1 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 217 lg 1 ja lg 2 p 1 kohaselt peab ostjale üleantav asi vastama lepingutingimustele ja sealhulgas ka kvaliteedi osas.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 217 lg 2 p 6 kohaselt ei vasta asi lepingutingimustele, kui tarbijalemüügi puhul ei ole asi seda liiki asjadele tavaliselt omase kvaliteediga, mida ostja võis mõistlikult eeldada, lähtudes asja olemusest ja arvestades asja müüja, tootja, varasema müüja või muu vahendaja poolt asja teatud omaduste suhtes avalikult tehtud avaldusi, eelkõige asja reklaamimisel või etikettidel.

Komisjon asus asja materjalidega tutvumise järel seisukohale, et tarbija võis mõistlikult eeldada, et auto on kasutuskõlblik ja sellega saab sõita suuremaid kulutusi tegemata.

Komisjon luges tõendatuks autol õli kulu esinemise 0,75 liitrit 1000 km kohta Skoda ametliku hoolduspartneri AS Aasta Auto 22.07.2020 arvamusega. Arvamuses on lisaks välja toodud, et eelnevate kogemuste põhjal võib arvata, et selline viga on tekkinud ajapikku ekspluatatsioonist/kulumisest ja õli kulu on suurenenud järk-järgult. Üldiselt selline defekt ei avaldu üle öö.

Lubatud õlikulu teada saamiseks tutvus komisjon Skoda Superb II kasutusjuhendiga. Kasutusjuhendis on lk. 147 märgitud järgmist: „Õlitaset kontrollida korrapäraste ajavahemike järel, nt tankimisel. Õlitarve sõltub oluliselt mootori koormusest ja pöörlemissagedusest.

Olenevalt sõiduviiisist võib õlitarve olla kuni 0,5 l / 1000 km.“

Komisjon tuvastas asjas esitatud tõendite alusel, et müüdud auto õli kulu ületas lubatud piirmäära.

Selgitamaks, kuidas peab lubatud õli kulu ületamisel autoga toimima, võttis komisjon ühendust Skoda ametliku hoolduspartneri Skoda Tallinnaga. Ametlikult hoolduspartnerilt saadud selgituse kohaselt tuleb kasutusjuhendis toodud õli kulu piirmäära (0,5 liitrit 1000 km kohta) ületamisel lugeda, et auto ei ole sõidukõlbulik ning selle mootori vajab remonti.

Eeltoodust lähtudes leidis komisjon, et kaupleja oli tarbijale üle andnud VÕS § 217 lg 2 p 6 tähenduses lepingutingimustele mittevastava asja, üleantud sõiduk oli sõidukõlbmatu.

Kaupleja ei ole objektiivselt hinnatavate tõenditega ümber lükanud Aasta Auto AS 22.07.2020 arvamuses toodud järeldusi ning VÕS § 218 lg 2 sätestatud auto lepingutingimustele mittevastavuse eeldust selle üleandmise ajal. Kaupleja ei ole ka tõendanud, et tarbija oli teadlik õli kulu suurusest müügilepingu sõlmimise hetkel.

Ilmnenu puuduste tõttu ei vastanud auto lepingutingimustele.

Komisjon leidis, et kaupleja oli lepingutingimustele mittevastava auto üleandmisega rikkunud poolte vahel sõlmitud lepingut VÕS § 100 tähenduses. Lepingu rikkumisest tulenevalt on tarbijal õigus kasutada VÕS § 101 toodud õiguskaitsevahendeid.

VÕS § 222 lg 1 kohaselt, kui asi ei vasta lepingutingimustele, võib ostja nõuda müüjalt asja parandamist või asendamist, kui see on võimalik ja sellega ei põhjustata müüjale võrreldes teiste õiguskaitsevahendite kasutamisega ebamõistlikke kulusid või põhjendamatuid ebamugavusi, arvestades muu hulgas asja väärtust, lepingutingimustele mittevastavuse olulisust ning ostja võimalust saada lepingutingimustele vastav asi oluliste ebamugavusteta mujalt. Müüja võib parandamise asemel asendada asja lepingutingimustele vastava asjaga.

Komisjon tuvastas asja materjalide alusel, et kaupleja oli nõus hüvitama 50 % mootori remondi maksumusest. Selline pakkumine ei hõlma VÕS § 222 lg 1 tähenduses asja parandamiseks vajalike kõigi kulude hüvitamist.

VÕS § 223 lg 1 kohaselt loetakse müüjat müügilepingut oluliselt rikkunuks muu hulgas ka siis, kui asja parandamine või asendamine ei ole võimalik või ebaõnnestub või kui müüja keeldub õigustamatult asja parandamast või asendamast või ei tee seda mõistliku aja jooksul pärast talle lepingutingimustele mittevastavusest teatamist.

Komisjon tuvastas asja materjalide alusel, et kaupleja ei olnud autot viinud lepingutingimustega vastavusse (parandanud) mõistliku aja jooksul pärast talle lepingutingimustele mittevastavusest teatamist ega pakkunud kõigi selleks vajalike kulutuste hüvitamist.

VÕS § 223 lg 3 kohaselt sama paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhul ei pea ostja määrama müüjale tema kohustuse täitmiseks võlaõigusseaduse §-s 114 nimetatud täiendavat tähtaega ning võib muu hulgas lepingust taganeda.

Eeltoodust tulenevalt oli tarbijal õigus kaupleja poolse olulise lepingurikkumise tõttu lepingust taganeda.

Lepingust taganemise korral võib VÕS § 189 lg 1 järgi kumbki lepingupool nõuda tema poolt lepingu alusel üleantu tagastamist ning saadud viljade ja muu kasu väljaandmist, kui ta tagastab kõik üleantu. Taganemisest tulenevad kohustused peavad lepingupooled täitma üheaegselt, kusjuures vastavalt kohaldatakse võlaõigusseaduse §-s 111 sätestatud. Tagastatavalt rahalt tuleb tasuda intressi raha saamisest alates.

Järgnevalt kontrollis komisjon, kas tarbijal esineb alus nõuda kauplejalt lepingu rikkumisega seotud kahju hüvitamist. Tarbija on soovinud õlikulu mõõtmisele tehtud kulude hüvitamist summas 99.77 eurot, samuti tehingu tagasipööramisega seonduvate kulude (näiteks

liisingufirmale leppetrahv ennetähtaegselt lõpetatud lepingu osas, auto tagastamisega seotud kulud, ARK toimingud vms. hüvitamist.

VÕS § 115 lg 1 kohaselt juhul, kui võlgnik rikub kohustust, võib võlausaldaja koos kohustuse täitmisega või selle asemel nõuda võlgnikult kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist, välja arvatud juhul, kui võlgnik kohustuse rikkumise eest ei vastuta või kui kahju ei kuulu seadusest tulenevalt muul põhjusel hüvitamisele.

VÕS § 101 lg 2 kohaselt võib võlausaldaja kohustuse rikkumise korral kasutada eraldi või koos kõiki seadusest või lepingust tulenevaid õiguskaitsevahendeid, mida saab üheaegselt kasutada, kui seadusest või lepingust ei tulene teisiti. Eelkõige ei võta kohustuse rikkumisest tuleneva õiguskaitsevahendi kasutamine võlausaldajalt õigust nõuda kohustuse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist.

VÕS § 128 lg 3 kohaselt hõlmab otsene varaline kahju muu hulgas kahju tekitamisega seoses kantud või tulevikus kantavad mõistlikud kulud, sealhulgas mõistlikud kulud kahju ärahoidmiseks või vähendamiseks ja hüvitise saamiseks, muu hulgas kahju kindlaks tegemiseks ja kahju hüvitamisega seotud nõuete esitamiseks.

Eeltoodud sätetele tuginedes leidis komisjon, et tarbija kahjuhüvitusnõue õlikulu mõõtmisele tehtud kulude hüvitamiseks summas 99.77 eurot on põhjendatud, kuna see oli vajalik kahju kindlakstegemiseks.

Komisjonile ei esitatud tehingu tagasipööramisega seotud kulutuste osas nõude suurust tõendavaid dokumente ega viidatud pädevale õiguslikule alusele, mistõttu see nõue tuleb jätta rahuldamata.

Otsuse tegemisel lähtus tarbijavaidluste komisjon tarbijakaitseseaduse §-dest 40 lg 1-3; 57; 58.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Margus Kingisepp
/allkirjastatud digitaalselt/

Rain Meristo
/allkirjastatud digitaalselt/

Arno Sillat
/allkirjastatud digitaalselt/